SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 4. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 18 Februari 1904. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 24:e Årg.

Giacomo Puccini

»Toscas» kompositör

och

innehafvarne af de förnämsta rollerna vid detta musikdramas premiär å kgl. teatern:

Anna Hellström, Sven Nyblom* och *John Forsell.

Giacomo Puccini.

Anna Hellström.

Sven Nyblom.

John Forsell.

Giacomo Puccini är född i Lucca den 22 juni 1858. Han tillhör en släkt af musiker och hans stamtafla visar redan 1712 en Giacomo Puccini i födelsestaden, en ärevördig stadsmusikus i den lilla republiken, kompositör till kyrkliga tonverk. 1781 dog den gamle och hans son Antonio, född 1747, skref en Messa, Kyrie och Gloria. En deras afkomling, Domenico — född 1771 — vände sig åt den värdsliga musiken, och hans opera "Quinto Fabio" hade på sin tid framgång i Livorno. En sextonstämmig motett bevisar dock att han ej vansläktades. Dennes son Michele, vår Puccinis fader, grundade i Lucca ett konservatorium och var en af sitt lands bästa musikpedagoger, dessutom filosof och betydande matematiker. Den unge Giacomo förlorade dock alltför snart denne sin fader, som annars nog skulle i musikaliskt hänsende ha utöfvat godt inflytande på honom. Han erhöll nu undervisning af sin morfader, dr. Nicola Cerri, men dennes förmåga visade sig snart otillräcklig. För att sända ynglingen till Milano, där han kunde ytterligare utbilda sig, saknades medel. Då erhöll han understöd af en ädelmodig mäcenat, marchese Ginori, och äfven af den musikälskande, ädla drottningen Margherita, samt studerade sedan vid Milanos konservatorium för Bazzini och Ponchielli.

Trots den kungliga protektionen tillbakasändes hans förstlingsopera "*Le Villi*," som han lemnat in till Sonzognos pristäflan. Han skref sådana

Med detta nummer följer till tidningens årsprenumeranter musikbilaga, **Musikalbum XV**, innehållande för piano: *Gustaf Hägg:* Elegi; *Ignotus:* Gavotte; *Theodor Kirchner:* Caprice; — Sång: *A. M. Murbera:* Barcarole.

"kråkfötter", säges det, att man ej trodde sig om att dechiffrera partituret. Emellertid hälsades verket med bifall, då det 1884 gick öfver scenen i Milano. År 1889 vann der hans opera *Edgar* "aktningsfullt mottagande"; sålunda ingen större framgång.

År 1893 gjorde han i Hamburg afgjord lycka med sin *Manon Lescaut* — Massenet har, som bekant, skrifvit en opera med samma namn —. Puccinis "Manon" blef väl mottagen i Italien, Spanien, England och Ryssland äfvensom gifven på några ställen i Tyskland. Efter den följde *La Bohéme*, som hade sin première i Turin 1897 och som vunnit så stor framgång, att denna opera gått öfver snart sagdt alla världens operascener. Här i Stockholm hade den sin premiär d. 29 nov. 1901. Efter denna opera följde *La Tosca*, hvars första uppförande egde rum å Costanzi-teatern i Rom d. 14 jan. 1900 inför drottning Margherita och en mängd remarkabla personer inom Italiens musik- och konstvärld. "Kritiken var skiftande" säger Sv. M. T-s korrespondent, "men allmänna meningen tycktes vara att en opera af så högt artistiskt värde ej framträdt allt sedan Verdis "Falstaff." En ny opera af Puccini, "Madame Butterfly", har i dagarna gifvits på La Scala-teatern i Milano men utan framgång.

Puccini har utom operor äfven skrifvit en stor messa och kammarmusik.

Anna Hellström.

Ånyo har fru Hellström fått kreera den kvinliga hufvudrollen i en Puccini-opera, denna gång titelrollen i hans musikdrama "Tosca"; förra gången var det såsom Mimi i "Bohéme" vid denna operas premiär d. 29 nov. 1901. Tonsättaren sjelf skulle säkert med fägnad sett sina hjeltinnor så väl representerade. Fru Hellström är också den sist framträdande stjernan, som jemte fruar Östberg och Jungstedt bildar vår operas mest lysande konstellation.

Till porträtten af hufvudpersonerna i "Tosca" vid operans nyss inträffade premiär bifoga vi några korta biografiska och konstnärliga notiser och börja då med titelrollens framställarinna.

Anna Dorothea Hellström, född *Thulin*, är född i Stockholm d. 29 april 1875 och fick sin utbildning i sångkonsten af Signe Hebbe och Isidor Dannström, samt i scenisk konst af den förstnämnda. Såsom den sista debutanten på den gamla Gustavianska operascenen uppträdde den unga sångerskan fröken Thulin som *Papagena* i "Trollflöjten" d. 24 nov. 1891. I sista föreställningen på den gamla scenen deltog hon såsom *Gerda* i "Den Bergtagna". Efter operans inflyttning i Svenska teatern utförde fröken Thulin der ett par mindre roller, *Anna* i "Vermländingarne" och *Brudtärnan* i "Friskytten" (1892). Debuterna ledde dock ej till engagemang vid kgl. teatern. Hon erhöll då sådant vid Aug. Lindbergs operatrupp i Göteborg, der mera betydande roller anförtroddes henne, såsom *Jenny* i "Hvita frun" och *Siebel* i "Faust". Hon var sedan ett år (1893—94) engagerad vid Vasateatern och sjöng då bl. a. i "Tjufskyttarne", "Nerkingarne" och Kjellanders "Figaro i slyngelåren". År 1894 sjöng fröken Thulin med mycken framgång i Kristiania Tivoli och likaså under sommaren följande år på Tivoli i Köpenhamn.

Fröken Thulin vände sig derpå ånyo åt Stockholms-operan och fick genomgå en ny skärseld af debuter, först som *Sandman* i "Hans och Greta" (1895) sedan som Siebel och slutligen i *Neddas* mycket fordrande parti i "Pajazzo". I aug. 1896 fästades hon genom engagemang vid kgl. teatern och uppträdde samma år som *Mignon* och *Prinsessan* i Hallströms "Per Svinaherde" samt vann en stor seger då hon 1897 i febr. fick uppbära titelrollen i Glucks *Iphigenia i Aulis*. Med sin klara kraftiga och vackra sopran, sin dramatiska talang och sin sympatiska personlighet steg hon allt mer och mer i publikens gunst och konstnärligt värde för operan. Andra hennes roller under sistnämnda år voro *Lola* i »På Sicilien», *Pamina* i "Trollflöjten" och *Zerlina* i »Don Juan», *En mö* i "Sveagaldrar" samt *Syrsan* i Goldmarks "Syrsan vid härden". Året derpå ökades hennes repertoar med *Susanna* i »Figaros bröllop», *Martha* i »Mjölnarvargen», *Nemea* i »Konung för en dag» *Siegrune* i "Valkyrian" samt *Marie* i "Regementets dotter", en utmärkt framställning. År 1899 i april kreerade hon *Ava* i Halléns "Valdemarsskatten" på ett mästerligt sätt och sjöng förut samma år *Fatima* i "Oberon".

På sin födelsedag 1900 hade fröken Thulin bröllop med hr Th. Hellström, tjensteman i ett härvarande försäkringsbolag. Samma år hade hon nya partier såsom *Anna* »Friskytten» och *Urbain* i »Hugenotterna», 1901 såsom *Rosina* i "Barberaren", hvari man särskildt hade tillfälle att beundra hennes koloratur, *Greta* i Humperdincks »Hans och Greta», *Fatima*, kreerad roll i Webers "Abu Hassan," och *Zerlina* i "Fra Diavolo" kort före uppförandet af "Bohéme". Nya roller 1902 voro titelrollen i *Lalla Rookh* och *Henriette* i "Muraren" samt förlidet år *Julia* i "Romeo och Julia", *Desdemona* i Verdis "Othello" samt i "Ran" *Ingrids* af henne kreerade roll. I år har fru Hellström utmärkt sig såsom *Violetta* i "Den vilseförda" och nu senast i sin nyaste roll, Puccinis *Tosca*.

Sven Nyblom.

Tenorpartiet i "Tosca", kreerades af herr Nyblom, som innehade målaren Mario Cavaradossis parti. I honom eger operan en intelligent och duktig sångare, som redan medhunnit åtskilliga roller och har trägen tjänstgöring.

Sven Halfdan Nyblom är född i Upsala d. 26 mars 1868, son af f. d. professorn i estetik m. m., en af de aderton i Svenska akademien, C. R. Nyblom. Hans mor, född Roed har gjort sig bemärkt som författarinna. Sven Nyblom uppväxte sålunda i ett högst bildadt och konstälskande hem. Han egnade sig först åt krigstjänsten och blef löjtnant vid Uplands regemente 1887. Ur aktiv tjenst tog han afsked 1896. Emellertid hade han satt sig in i gymnastens yrke och vistades i Frankrike och Italien sex år som sjukgymnast från 1893 till 1900. I Paris studerade han sång 1898—1899 för den utmärkte sångläraren Padilla och har sedan i Stockholm gjort sångstudier under ledning af doktor Gillis Bratt.

På kgl. operan här gjorde han sin första debut d. 15 jan. 1900 som *Don José* i "Carmen", vidare sjöng han samma år *Radames* i "Aida", *Faust*, *Ruodi* i "Wilhelm Tell" och *David* i "Mästersångarne"; år 1901 *Manrico* i "Trubaduren", *Alfonso* i "Den stumma", *Toriddo* i "På Sicilien", *Erik* i "Den flygande Holländaren", *Beppe* i "Pajazzo", *Abu Hassan* i Webers lilla opera med detta namn, prins *Paris* i "Romeo och Julia", *Mime* i "Rhenguldet", samt *Rodolphe* i "Bohéme", hvilken opera hr Nyblom har öfversatt för uppförandet härstädes. Under 1902 ökade han repertoaren med *Simeon* i "Josef", *Pollion* i "Norma", *Arbogast* i Halléns nya opera "Valborgsmässa", *Leon de Merinville* i "Muraren", *Ottokar* i "Friskytten", *Olof Eskilson* i "Valdemarsskatten", titelrollen i *Tannhäuser*, *Gudmund Alfson* i "Gillet på Solhaug" och *Jonas* i "Profeten"; 1903 *Simson* i "Simson och Delila", *Otello* i Verdis liknämnda opera, *Loge* i "Rhenguldet", *Tybalt* i "Romeo och Julia" samt *Canio* i "Pajazzo". För innevarande år är *Mario Cavaradossi* i "Tosca", hvilken han nyss kreerat, den enda nya rollen. Herr Nyblom får man dessutom rätt ofta höra såsom medverkande solist på konserter.

John Forsell.

Likasom herr Nyblom har herr Forsell blifvit krigsguden otrogen och i stället egnat sin dyrkan åt sånggudinnan. De båda löjtnanterna ha sålunda föredragit kungliga teatern framför en eventuell krigsteater, operaspel framför krigsspel. Men äfven

på scenen tages mod och sjelftillit i anspråk, äfven der spelas hjelteroller och vinnas segrar. Löjtnant Forsell, med sin mäktiga barytonstämma, hade ock sådana i perspektiv, när han beträdde scenens slagfält.

John Forsell är född i Stockholm den 6 november 1868. Han blef student 1888 och tog 1890 officersexamen, hvarpå han samma år utnämndes till underlöjtnant vid kgl. Uplands regemente. Gymnastiska Centralinstitutet genomgick han från 1891 till 1894, då han tog gymnastikdirektörsexamen, och samtidigt härmed studerade löjtnant Forsell solosång vid Musikkonservatorium i Stockholm från våren 1892 till våren 1894 för professor Günther. Vintern 1894—95 vistades herr Forsell i Paris i och för utöfvande af sjukgymnastisk verksamhet, men lade ej derför sångstudierna å sido. Under vistelsen i den franska hufvudstaden skaffade han sig tillfälle att åhöra lektionerna i sång vid konservatoriet derstädes och bevistade en del af prof. Bax' sånglektioner. Efter att i januari 1896 ha erhållit 3 års permission från militärtjänst debuterade herr Forsell å kgl. operan d. 26 febr. samma år som *Figaro* i "Barberaren" och vann stor framgång genom sin stora och vackra röst, smakfullt sångföredrag och lifligt spel, hvarjemte han företedde en för scenen särdeles lämplig figur och apparition.

Efter denna debut blef han snart engagerad och har sedan att framvisa en ansenlig repertoarlista. Sedan första debuten upptager denna till och med 1898 följande roller:

Bazil i "Barberaren", *Almaviva* i "Figaros bröllop", *Alfonzo* i "Leonora", *Escamillo* i "Carmen", *Müller* i "Närnbergerdockan", *Dulcamara* i "Kärleksdrycken", *Lothario* och *Laertes* i "Mignon", *lorden* i "Fra Diavolo", *Silvio* i "Pajazzo", *Robert* i "Jolantha", *En härold* i "Sveagaldrar", *John* i "Syrsan vid härden", *Splendiano* i "Djamileh", *Antoine* i "Mjölnarvargen" och titelrollen i *Don Juan*, med signor d'Andrade som förebild. Vidare: *Robert Clement* i Salomans "I Bretagne", *Markis de Jersay* i "Frondörerna" vid nya kgl. teaterns invigning, grefve *Luna* i "Trubaduren" och *Vidar* i Stenhammars "Tirfing"; — 1899: *Rudolf* i "Wilhelm Tell", "*Kark*" i "Den Bergtagna", *Smugglarhöfdingen* i "Carmen", *Waldemar* i "Waldemarsskatten", *Holländaren* i "Den flygande Holländaren" och *Simeon* i "Josef i Egypten»; — 1900: titelrollen i *Wilhelm Tell*, *Amonasro* i "Aida", *Ottakar* i »Friskytten» och *Beckmesser* i "Mästersångarne", af hvilken han gjorde en särdeles komisk figur, samt *Telramund* i "Lohengrin". I början af samma år biträdde herr Forsell med stor framgång på en konsert af Joh. Svendsen och kgl. kapellet i Köpenhamn (der hr F. äfven sjungit i Tivolis konsertsal).

Under vårterminen 1901 hade herr Forsell nya roller såsom *Rigoletto* i Verdis opera och *Mercutio* i "Romeo och Julia". Med höstterminen det året afgick han från kgl. teatern, gästade i Kristiania (som Holländaren med fru Oselio-Björnson som Senta) och företog under hösten tillsammans med herr Wilh. Stenhammar en konsertturné i hemlandet. Efter att redan 1897 ha tagit afsked från Uplands regemente kvarstod han dock som löjtnant i reserven men tog om hösten 1901 äfven afsked derifrån, för att helt och definitivt egna sig åt konsten. Samma år i nov. gifte sig herr Forsell med fröken Gurli Carlström, hvilken sångerska, elev af honom, debuterade såsom Gilda i "Rigoletto" vid hans eget ofvannämnda uppträdande i operan.

I början af 1902 gjorde hr Forsell en resa till Bayreuth med tanke på ett möjligt engagement vid Wagnerteatern derstädes. Han gjorde der på fru Cosima Wagners inrådan studier för kormästaren Julius Kniese. Engagemang kom emellertid då icke till stånd. Återkommen hem i februari mottog han ett sådant för gästspel i Köpenhamn från början af maj. Under detta sjöng han å kgl. teatern Don Juan, Almaviva i "Figaros bröllop" och *Sjökonungen* i Lange-Müllers "Vikingablod". Under spelterminen 1902—1903 var herr Forsell engagerad för gästspel å kgl. teatern härstädes för 5 månader med skyldighet att uppträda 10 gånger i månaden. Vid den nya säsongens början i aug. 1903 blef han fast engagerad vid operan. Under höstterminen uppträdde han då bl. a. som *Wolfram* i "Tannhäuser", *Nevers* i "Hugenotterna". *Carl V* i "Ernani", *Tonio* i "Pajazzo" och kreerade titelrollen i *Eugen Onegin*. Senast har han nu kreerat baron *Scarpia* i "Tosca".

Herr Forsells och fru Helllströms samtidiga konserterande i Amerika 1903 må ock här omnämnas.

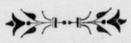

Björneborgarnes marsch

Efter »en musik- och kulturhistorisk essay»

af

Ernst Lagus.

Hundrade årsdagen af Johan Ludvig Runebergs födelse d. 5 febr. 1804 har firats högtidligt såväl i den store skaldens hemland som äfven hos oss, förnämligast i hufvudstaden och våra universitets-städer. Till hans minne har ofvannämnda uppsats af E. Lagus författats och ingått i "Svenska Litteratursällskapets i Finland festskrift till J. L. Runebergs minne 19⁵/₂04." Ett utdrag ur denna intressanta skrift taga vi oss friheten att i korthet meddela.

"Om man undantager psalmerna och ett eller annat tillfällighetspoem", säger förf. i uppsatsens början, "är väl Björneborgarnes marsch den enda dikt, som Runeberg skref till en förefintlig melodi. Orden författades 1860; originalkonceptet, som finnes i behåll, är skrifvet på ett brefkuvert, afstämpladt 18 ⁶/₃ 60". Den 18 maj sände han en afskrift af dikten, innesluten i ett samtidigt afgående bref, till Bernh. v. Beskow. "Topelius har", skrifver Runeberg, "redan förut skrifvit vackra ord till den kända stolta melodin, ursprungligen, såsom jag hört, den så kallade Austerlitz-marschen, och min afsikt var att med hans begifvande låna dem för sägnerna; men då jag vid närmare besinnande ansåg nödigt att orden skulle ställas så, som om de sjungits af björneborgska kämparne själfva och icke af oss öfver dem, måste jag gripa mig an och försöka min lycka med en egen visa. Jag vet ej om Bror kanske redan känner Topelii sång?... Den tar sig utmärkt bra ut till melodin men är vår och icke de gamla krigsmännens, som min vill vara."

Topelii ord till "Björneborgs-marschen" trycktes och såldes i ett mindre antal exemplar på den musikaliska soaré, som d 7 dec. 1858 gafs af Akademiska sångföreningen till förmån för då ännu kvarlefvande veteraner från krigets dagar. Orden lydde sålunda:

I.

Skuggor från de flydda dar!
Stån upp ur tidens natt och skyllren än
med rostiga musköter!
Framåt! Smattra högt fanlar!
Det är de finska fanor, det är Döbelns
standar.

II.

Trygg i den grå, den blodbestänkta uniformen
Går man vid man med ärr på breda bröst
mot stormen.
Framåt! Genom rök och dam
I slutna leder tåga björneborgarne fram.

III.

Hjältars led, som längesen' ditt hjärtblod
för oss gaf!
Nattens stjärnor tindra tyst på din glömda
graf.
Men dina bragders minne ej förgår
Din ära är dock evigt ung som Finlands
vår.

När Lagus, som redan då ifrigt forskade rörande Björneborgarnes marsch, frågade Topelius om han i en tillämnad uppsats finge trycka hans ord till den, svarade Topelius att han ej ville detta. "Mina ord må glömmas för att Runebergs må lefva", sade han.

I afseende på utförandet af sången på den ofvannämnda soarén må nämnas, att arrangören af kvartettstämmorna — Fredrik Pacius — funnit nödigt att göra ett par ändringar af orden för att få dem till att passa bättre in i melodin.

Det är äfven Pacius som står uppgifven såsom marschens arrangör för

manskvartett med Runebergs ord, hvilka äfven må här anföras, ehuru dessa torde vara temmeligen allmänt kända hos oss.

I.

Söner af ett folk som blödt
på Narvas hed, på Polens sand, på Leipzigs slätter, Lützens kullar,
än har Finlands kraft ej dött,
än kan med oväns blod ett fält här färgas rödt!
Bort, bort hvila, rast och fred!
En storm är lös, det ljungar eld och fältkanoners åska rullar;
framåt, framåt led vid led!
På tappre män se tappre fäders andar ned.
Ädlaste mål
Oss vinkar på vår bana;
skarpt är vårt stål
och blöda är vår vana.
Alla, alla käckt framåt!
Här är vår sekelgamla frihets sköna stråt.
Lys högt du segersälla fana,
sliten af strider se'n en grånad forntids dar,
fram, fram vårt ädla härjade standar!
Än fins en flik af Finlands gamla färger kvar,

II.

Aldrig skall vår fosterjord
af våldets makt ur oförblödda bataljoners armar ryckas;
aldrig ljuda skall det ord,
att Finlands folk förrådt sin fria bygd i nord.
Falla kan den tappre blott,
ej rygga för en faras hot, ej svika, böjas och förtryckas.
Falla, sköna krigarlott,
blif vår, se'n för en seger än vi kämpa fått!
Vapen i hand
och käckt vår ovän nära!
Dö för vårt land
Är lefva för vår ära.
Rastlöst fram från strid till strid,
ty nu är stunden när och nu är skördens tid!
Glesnade leder vittne bära
härligt om mod och bragder, om vårt lands försvar.
Fram, fram, vårt ädla, trotsiga standar!
Omkring dig än din trogna finska vakt du har.

Melodin var, såsom man finner, bekant och omtyckt i vida kretsar, då Topelius skref sina ord till densamma. Den hade blifvit det genom Berndtsons skådespel "Ur lifvets strid" som första gången uppfördes af Stjernstedts sällskap på teatern i Helsingfors i maj 1851. Döbeln bevistar en kollation, som anordnats af Björneborgs regementes officerare dagen efter Lapposlaget 1808, och dervid föreskrifves af pjesens författare, att en marsch skall spelas utom scenen vid Döbelns inträde. Konrad Greve hade valt melodin och äfven komponerat musiken till styckets sångpartier. Pjesen gjorde stor lycka, och dertill, säga Helsingfors tidningar, bidrog äfven "den gamla, så lifligt anslående Björneborgsmarschen." Att det var genom Greve som marschen återupplifvades intygades af talrika tidningsnotiser från 1850- och 1860-talen. Under närmast föregående årtionden hade den endast här och der varit känd men sades vara spelad redan under 1808 års krig. Vid midten af 1820-talet berättas det, hade man hört den spelas af en gammal fältväbel, som spelade fiol på ståndspersonernas bjudningar, och denne kallade marschen för *Bonapartes marsch;* den var då icke känd under namnet "Björneborgarnes marsch." För hornorkester vet man att Greve arrangerat marschen, som han upptecknat efter ett häfte handskrifna noter (trol. härstammande från 1820-talet) hos en finsk possessionat. Den kallades då endast "marche", men efter en senare blyarts-anteckning benämnes han i detta häfte "Åbo läns Infanterie Regementes" marsch.

Äfven af andra uppgifter framgår att marschen var känd i Finland under decennierna före den pånyttfödelse och namnförändring, som skedde genom Greves åtgöranden. Att den äfven var känd i Sverige, derpå säger sig hr. Lagus ha ett säkert bevis. I kungl. teaterns rika musikbibliotek finnes nämligen bland diverse musikalier för piano i ett handskrifvet häfte, påtagligen härstammande från de första decennierna af 1800-talet, ett intressant arrangemang af Bonapartes marsch. Den kallas der endast "Marsch."

När namnförändringen skedde är svårt att bestämdt angifva men säkert måste det ha varit under den tid Greve var ledare af militärmusiken i Åbo. Således 1848 — 1851. *Björneborgska* marschen började den påtagligen kallas, emedan gammalt folk då för tiden uppgaf att den spelats af Björneborgska regementets musik under kriget. Det finnes flere uttalanden, som gå ut på att marschen icke skulle ha spelats af björneborgarne under kriget, men å andra sidan, säger L., finnes det flere uttalanden som tyda på att så skett, och något tvifvel på att så var förhållandet är i sjelfva verket nu mera icke berättigadt. Under första decennierna af 1800-talet kallades emellertid den populära marschen allmänt i Finland Bonapartes marsch.

Men hvem har då komponerat denna Bonapartes marsch? Det har påstätts att Edvard Du Puy, kapellmästare vid kungl. operan i Stockholm, skulle ha gjort detta eller åtminstone hemtat den från franska armén till Sverige. Man har ock ansett att melodin skulle vara en norsk fjällvisa, och melodiens likhet med Bellmanssången "Movitz blåste en konsert" är påtaglig. L. anser beträffande de sistnämnda, att Bellmans epistel säkerligen lånat melodien åt den norska visan, icke tvärtom. Du Puy har emellertid bevisligen icke komponerat marschen. Frågar man nu hvarifrån Bellman fick melodien, så yttrar L. följande: "J. Flodmark meddelade i en artikelserie "Bellmansmelodiernas ursprung" i Svensk Musiktidning 1882 den högtintressanta upplysningen, att melodien till Fredmans epistel N:o 51 återfinnes i partituret till den "heroiska balletten" Acis och Galatea bland ballettmusiken till Cyklopernas dans i 2:dra aktens andra scen, der den kallas "Contredanse".* Melodien ingår icke i Händels opera, utan hör denna "kontradans" till den i balletten intagna musiken. Möjligen hade Lalin eller Gallodier hört eller upptecknat den i utlandet.

Alltnog på 1770-talet var ledmotivet i n. v. "Björneborgarnes marsch" en sirlig kontradans. Men, säger L., frågan är ännu öppen: hvem är sist och slutligen melodiens upphofsman?

Beträffande sista reprisen af Björneborgarnes marsch, den s. k. "trion", så berättas att denna skulle ha komponerats af en kapellmästare L. D. Wolff vid Björneborgska regementets musikkår 1808, men "trion" förekommer bevisligen tidigare i marschen, hvarföre den ej kan tillskrifvas Wolff.

Om marschens ursprung yttrar hr Lagus slutligen: I Erckman-Chatrians roman "Histoire d'un conscrit de 1813" berättas följande**: Efter de Napoleonska härarnas nederlag 1812 verkställdes nya soldatutskrifningar i Frankrike, och den 15 jan. 1813 försiggick konskriptionen i Pfalzburg (Elsass-Lothringen). Om morgonen hörde man ett par musikanter spela i gatorna "la marche des suédois". Litteratören Karl Wetterhoff hade, efter hvad han berättat för Birger Schöldström, sammanträffat med endera af hrr Erckmann och Chatrian och frågat, hvad det var för en marsch som åsyftats, då den tilltalade gnolat just — Björneborgsmarschen. Berättelsen, säger L., är i hög grad märkvärdig. En antagligen till härstamning fransk marsch, som den tiden, åtminstone i Finland kallades Bonapartes, skulle i Frankrike burit namnet "svenskarnes"?

Flodmark nämner att melodin "tros hafva användts som marsch för det till stor del af svenskar rekryterade regementet Royal suédois i Frankrike." I så fall är ju tänkbart att marschen på garnisionsorten och sedan äfven annorstädes benämnts "Svenskarnes marsch" efter detta regemente. Några bindande bevis på allt detta, säger hr L., har han dock ej kunnat prestera.

Emellertid hade, som sagdt, marschen under veteran- och jubileumsdagarne i Helsingfors 1858 erhållit ord, och

* Acis och Galatea, heroisk balett i 3 akter, orden af L. S. Lalin, gafs å teatern i Nya bollhuset vid Slottsbacken (maj 1873 — april 1880, 9 gånger); musiken »dels ny, dels ur Händels opera Acis och Galathea samt andra berömda mästares arbeten utsökt och i ordning satt» af Lalin. Några körer och andra partier komponerade af H. F. Johnsen. Dansen anordnad af L. Gallodier (Dahlgrens »Anteckningar om Stockholms teatrar.»)

** Flodmark har redan berört denna sak, såsom L. angifver, i sin omtalade artikelserie i Svensk Musiktidning 1882. (Se nr 11, sid. 82).

dess patriotiska betydelse var derigenom beseglad. Icke långt senare arrangerades den fosterländska marschen, som bekant af den genialiske finske kapellmästaren Filip von Schantz för orkester med pukslag och kanonskott, och sådan väckte den här i Stockholm stor hänförelse då han lät höra den på sina konserter hösten 1863 i Berns' salong, som först öppnades om våren samma år. I Danmark fick man höra marschen 1864 under kriget, såsom en svensk frivillig i detta omtalar. Sedan dess har den ilat världen rundt och blifvit populär i länder, der man ej känner dess ord eller förstår dess titel.

Manskörer sjunga Björneborgarnes marsch väl mest efter Pacius' utmärkta arrangemang. För blandad kör finnes ett pompöst sådant af M. Wegelius, skrifvit för stundom delade körstämmor, 20-stämmig hornorkester jemte pukor och trummor. För piano har marschen arrangerats af M. Wegelius m. fl., och prof. Faltin lär vara sysselsatt med ett fyrhändigt arrangemang, som förut ej funnits. För orkester har utom v. Schantz flere tonsättare arrangerat marschen: B. Faltin (1869), E. Pahlman m. fl., äfven Jean Sibelius har ett par gånger försökt sig på arrangemang af densamma, och ett nytt sådant har för närvarande utarbetats af Rob. Kajanus, den bekante tonsättaren och orkesterdirigenten i Helsingfors.

Musikpressen.

I Abr. Lundquists hofmusikhandel har utkommit:

för piano 2 händer:

Andreas Hallén: *Svensk hyllningsmarsch* till konung Oscar II på jubileumsdagen den 21 jan. 1904. Komp. för orkester. Pianoarrangement af kompositören. Pris 1 kr.

Theodor Pinet: *Parad-Marsch* på H. M. Konung Oscar II:s jubileumsdag den 21 jan. 1904. Pr. 1 kr.

På Abr. Hirsch's musikförlag har utkommit:

för piano

G. Puccini: *Tosca*, opera af V. Sardou, Illica, G. Giacosa. Arrangement för piano med text. Pris 2 kr.

Af de båda festmarscherna, som utkommo till kungajubileet, är Halléns omfångsrikast, mest pompös och vittnande om tonsättarens framstående kompositionstalang. I musiken är inflätad folkmelodien "Mandom mod och morske män" samt i slutet kungssången "Ur svenska hjärtans djup." Vignetten prydes af konungens poträtt i bröstbild och civil dräkt.

Potpourriet ur "Tosca" är af 18 notsidors omfång och innehåller musikdramats mest framstående melodier, tillhörande förnämligast Marios och Toscas partier, såsom man ock finner af den öfverlagda texten.

Litteratur.

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig, har utkommit:

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft. Jahrg. V. Heft. 4. Jan. 1904.

Innehållet af detta häfte är följande: Rich. Hansmann (Friedenau): Das Janko-Klavier und seine technische Vervollkommnung — Julius Hey (Berlin): Victor Bendix in Berlin — Herb. Tompson (Leeds): The English Autumn Provincial Festivals (1903) — Musikberichte, Notiser etc.

På Wahlström & Widstrands förlag härst. har utkommit:

Leo Kofler: *Konsten att andas.* En bok för sångare, skådespelare, talare m. fl samt för alla dem, som hafva intresse för röst- och andningsorganens rätta vård. Bemyndigad öfversättning från originalets sjette upplaga af Ingrid Samzelius-Lejdström. Pris häftad 2 kr.; inbund. kr. 2,75.

Förf. till ofvannämnda bok är sånglärare samt organist och korledare vid St. Paul's chapel, Trinity Parish i Newyork. Boken börjar med ett företal af öfversättarinnan, gift med musikdirektören och läraren i sång vid Musikaliska akademien, Oscar Lejdström. Under ett besök i Berlin erhöllo de af den framstående sångläraren prof. Julius Hey den tyska öfversättningen af boken, som på det varmaste rekommenderades af honom. Innehållet är afdeladt i fyra kapitel: Inandningsakten (inspirationen); Utandningsakten (exspirationen); Metoden att vid tal och pianosjungande andas in och kontrollera utandningen; Andningsgymnastik. Intyg angående bokens värde har lemnats af dir. C. E. Waller att "värdefulla äro de praktiska råden för andningsmusklernas stärkande, om djupandning, inandning genom näsan m. fl. och kunna väl rekommenderas"; samt af dir. Lejdström som anser att "de sunda andningsprinciper, som författaren i boken förfäktar, kan blifva af icke ringa gagn för sångkonstens idkare", stödjande sitt omdöme på egen erfarenhet. Äfven dir. Aug. Lindberg finner den "värd att egas och studeras både af sångare och talare, vare sig att det, i senare fallet, gäller kyrkans talarestol, tribunen eller scenen". Boken är försedd med illustrationer, visande olika ställningar af kroppen vid andning.

Vår musikbilaga,

som med detta nummer tilldelas *endast* tidningens *årsprenumeranter*, hoppas Red. skall vinna allmännare intresse. Första pianostycket i densamma, *Elegie*, är en vacker, stämningsfull komposition af den ansedde orgelspelaren och tonsättaren Gustaf Hägg, som äfven i utlandet gjort sig berömd genom sin här förut omnämnda "Pianotrio". *Gavotten* af Ignotus är stilfull, enkel och tilltalande. Tonsättaren är ej fackmusiker, men hans väl skrifna tonstycken, mest för piano, ha gjort sig omtyckta af dem, som fått göra bekantskap med dem. *Caprice* af Theodor Kirchner ha vi tillåtit oss införa i bilagan såsom en erinran om denne nyligen aflidne tonsättare, Tysklands mest geniale komponist af pianostycken med mindre omfång, näst efter Rob. Schumann. Vi ha ett par gånger förut i våra musikbilagor velat påpeka värdet hos denne här föga kände tonsättare. Till slut bjuda vi en sång, *Barcarole*, af A. M. Myrberg, väl bekant genom sina, den musikaliska känslan tilltalande, enkla och melodiska sånger för en eller flere röster med piano och lycklig, flere gånger prisbelönt, kvartettsång-komponist.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Febr. 3—7 Boito: *Mefistofeles* (Margareta-Helena: fru Lindberg, Martha frk. Edström; Pantalis: fru Claussen, frk Edström; Mefistofeles, Faust, Wagner, Nereus, hrr Wallgren, Malm, Ericson, Brödermann.) — 4. R Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth: M:me Raunay, gäst) — 5 Adam: *Nürnbergerdockan*; balett: *Barnens juldröm*; Tablå — 6 R. Wagner: *Lohengrin* (Elsa: M:me Rauray, gäst) — 8, 12 Tschaikowsky: *Eugen Onegin* — 10 Donizetti: *Leonora* (Leonora, Inez: fru Jungstedt: frk Hulting; Alfonso XI, Fernando, Balthazar, Don Caspar: hrr Forsell, Ödmann, Sellergren, Ericson) — 11 *Vermländingarne* — 14 Bizet: *Carmen* — 15, 17 G. Puccini: *Tosca*, musikdrama i 3 akter af L. Illica och G. Giacosa, (efter V. Sardou), öfversättning af Sven Nyblom (Floria Tosca, en herdegosse: fru Hellström, frk Edström; Mario Cavaradossi, baron Scarpia, Cesare Angelotti, sakristanen, Spoletta, Sciarrone, hrr Nyblom, Forsell, Mandahl, Stiebel, Ericson, Grafström).

Vasa-teatern. Febr. 3—8 *Grefvinnan Pepi* operett i 3 akter af Victor Leon. Musiken af Joh. Strauss, arrang. af Reiterer, (Lona, Aranka, Pepi: fru Nylander, frkn Keyser, Berentz»: grefve Adam, Stanislaus, Egon, grefve Lojes, Arthur, Prenk, Grabler: hrr Ringvall, Hammar, Adami, Henning, Nordqvist, Bergström, Lund, Sernkvist) — 9, — 17 Joh. Strauss: *Läderlappen* (Rosalinda, prins Orlofsky, Adéle: frkn Keyser, Kolthoff, Hamberg; Eisenstein, Frank, Alfred, d:r Falke, d:r Blind, Frosch: hr Adami, Ringvall, Henning, Bergström, Sernqvist, Lund; 12/2 50:de gången) — 7, 14 (Matiné) Lecocq: *Theblomma.*

Musikaliska akademien. Febr. 2. Musikföreningens 2:a abonnementskonsert. Biträdande solister: frk V. Svärdström, fru

J. Classon, hrr Nyblom, Salom. Smith; Kgl. hofkapellet. Dirigent: prof. Fr. Neruda. 1 Peter Heise: «Tornerose» för soli, kör och ork.; Mendelssohn: «Den första Valborgsmessonatten», för soli, kör och ork. — 8 Konsert af M:me JEANNE RAUNAY. Bitr. ackomp.: fröken Märtha Ohlson — 6. Visafton af fru A. Norrie och hr SVEN SCHOLANDER — 9 NYA FILHARMONISKA SÄLLSKAPETS 1:a abonnementskonsert. Biträdande: solister: fru A. Hellström, hrr John Forsell. H. Malm; Kgl. hofkapellet. Dirigent: prof. Fr. Rung, 1. A. Dvorak: »Spökbruden,» ballad af K. J. Erben, öfvers. af Adolf Lindgren för soli, bland kör och ork. (op. 69; 2. N. W. Gade: Inledningsscen af »Baldurs Dröm» till text af Adolph Hertz för soli, kör och ork. — 14 Konsertföreninnens extra populära konsert Solister: fru Esther Gadelius, hr John Forsell. Rich. Wagner-program.

Vetenskaps-akademien. Febr. 11. TOR AULINS och VILH. STENHAMMARS 2:a sonat-afton för violin och piano. 1 J. S. Bach: Sonata n:r 2 Adur; 2 Ludv. Norman: Tio karaktärsstycken op. 27; 3 Ch. Alkan: Duo, Fiss moll op. 26 — 17 konsert af BRÜSSEL-STRÅKKVARTETTEN (hrr Fr. Schörg, H. Daucher, P. Miry, J. Gaillard). 1 Beethoven: Stråkkvartett op. 95, F moll; 2 W. A. Mozart: Stråkkvartett D dur (komp. 1789); 3 Alex. Glazounow; 3 Novellettes op 15 (All' ungherese, Interludium in modo antico, Alla Spagneruola).

Vid "Tannhäuser"-jubileet d. 4 febr. då denna populära Wagner-opera för 100:de gången gick öfver den kungliga operascenen, utförde m:me Raunay ånyo Elisabeths roll och afslutade sedan sitt korta gästspel i "Lohengrin". Operans märkligaste tilldragelse är premiären af Puccinis "Tosca", som gafs för nära fylld salong, i närvaro af konungen, och med rätt stort bifall, särskildt gällande hufvudrollernas lyckade representanter, i första rummet titelrollens innehafvarinna, fru Hellström. Denna vår utmärkta operartist ådagalade äfven nu både i sång och spel en talang af första ordningen, specielt i andra aktens scen med Scarpia och Mario. Denna akt är för öfrigt obyggligt spännande genom Scarpias grymheter, Marios tortyr bakom scenen, Scarpias bestialitet mot Tosca och hans mord genom henne. Musikens mest melodiska partier finner man i Marios och Toscas soli och duetter. Orkestern är smakfullt behandlad utan missljudande harmoniska brytningar och nervfrestande oväsen. I första akten har man, utom Marios och Toscas sång att fästa sig vid det präktiga "Te deum" med orgel, kyrkklockor och orkester, i aktens slut, hvilket för öfrigt är pompöst med kardinalens välsignelse af folkmassan i katedralen. Dekorationen här är ett berömligt verk af Thorolf Jansson, likasom slutaktens med utsikten öfver Rom från fästningsterassen. Af andra aktens musik må påpekas kantaten i gammal stil som hörs nedifrån drottningens våning, Marios frihetssång och Toscas »konst och skönhet egnade jag lifvet». I tredje akten framstår det daggryningen målande preludiet jemte Marios och Toscas duo samt Marios monolog. Deremot kunde man ha väntat sig herdegossens sång melodiskt vackrare. Hr Nyblom utförde Marios roll talangfullt men var vid premiären ej rätt disponerad, ty rösten lät ansträngd emellanåt. Hr Forsell gaf vederbörlig relief åt Scarpias hofkaraktär, som i maskeringen bordt vara mera markerad. Operans ledning och utförande förtjenar allt beröm.

Operetterna på Vasa-teatern ha vi ej nu utrymme att omnämna. Det får ske på en gång i följande nummer.

Innan vi vända oss till de stora kör- och orkesterkonserterna i denna månad, må m:me Raunays afskedskonsert omtalas. Redan vid sitt inträde på estraden fängslade den vackra sångerskan med sin nobla hållning de allt för fåtaliga åhörarne, än mer genom sin behagliga, sympatiska stämma och utsökt föredrag. Man skulle hvad programmet angår önskat några nummer af lifligare natur. Detta upptog arior ur Gounods "La Reine de Saba", Massenets "Hérodiade" och till sist scen och aria ur Glucks "Iphigenia i Tauris", mästerligt sjungen. Man fick för öfrigt höra "Absence" af Berlioz, "Haï Luli" af Coquard, "Plaisir d'Amour" af Martini, "Myrtho" af Delibes och »Pensée d'Automne» af Massenet. Utmärkt ackompanjemang presterades af frök. Märtha Ohlson. Bifallet var under hela aftonen särdeles lifligt.

Musikföreningen under hr Nerudas ledning gaf sin senaste konsert för fulltalig publik. Uppförandet i sin helhet, specielt beträffande solisterna, var det bästa. Heises körballad "Tornerose", ej förut gifven i Sverige, väckte mycken anklang med sin vackra musik, som mycket påminte om Gades. Efter denna följde Mendelssohns "Första Valpurgisnatten", ett klassiskt verk, hvars anslående uvertyr och kraftigt målande körer fängsla intresset. Solister i Heises verk voro frök. Svärdström samt hrr Sal. Smith och Nyblom, i Mendelssohns de sistnämnda jemte fru Claussen.

Nya filharmoniska sällskapet gjorde en lycklig debut med sin första konsert under ledning af den ansedde danske kapellmästaren Fredrik Rung, om hvars mångåriga kända verksamhet som musiker vi i förra numret yttrade oss. Framstående solister medverkade vid denna konsert, nämligen fru Hellström samt hrr Forsell och Malm i första rummet. Dvoraks »Spökbruden» är en körballad, som har många anslående melodiska partier i körer och soli samt en intresserande instrumentering, men en viss upprepning af körer med solosatser verkar tröttande. Sista sopransolot, sjunget af fru Hellström, väckte särskildt stort bifall. Andra numret på programmet, "Baldurs dröm" af Gade, som vid den stora nordiska musikfesten 1897 äfven utfördes under hr Rungs direktion, bildade med sin nordiskt kraftiga karaktär, sin friska melodik en vacker afslutning af konserten. Sällskapet med sin dirigent skördade varmt bifall, särskildt efter konsertens slut.

Aulins och Stenhammars andra sonatafton var en verklig konstnjutning. Publiken var rätt talrik och konsertgifvarne skördade med rätta varmt bifall genom sitt utmärkta samspel. Efter Bachs klassiska duo följde Normans "Karaktärsstycken", tio nummer med vexlande innehåll, Idyll — Humoresk — Sång etc., hvar och en rätt anslående, ehuru ej efter nutidens uppfattning utpregladt originella. Soarén afslutades med Alkans förut, nu på begäran ånyo gifna, präktiga duett.

Konsertföreningens extra-konsert med Wagner-program gafs till minne af den store tonsättaren, hvars dödsdag inträffade den 13 febr. 1883. Programmet af kända saker synes här ofvan. Som solist hade man nöjet att i ett par solosånger återhöra den behagliga sångerskan fru Esther Gadelius, född Sidner.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. På Lange-Müllers opera "Vikingablod" repeteras flitigt för att hinna med dess uppförande innan hr Forsells ledighet i april inträffar. Han kommer nämligen att, såsom förut i Köpenhamn, sjunga Sjökonungens parti. För öfrigt stå "Mästersångarne" och "Friskytten" på spellistan för närmaste tiden.

Edvard Grieg kommer att i nästa månad konsertera här, i Upsala och Göteborg. Hans konserter få denna gång form af kammarmusiksoaréer. Programmen komma därvid bl. a. att upptaga mästarens violinsonater, spelade af honom själf tillsammans med Tor Aulin.

Den svensk-amerikanska sopransångerskan miss Esther Osborn från Minneapolis, Minnesota, väntas till Stockholm snart nog. Svensk-amerikanska tidningar uppgifva att operasångaren John Forsell vid sitt besök i Amerika föregående år fick tillfälle att höra henne sjunga samt lofvade att utverka en debut åt henne på Operan.

Nyupptäckt sångtalang. Vid en d. 7 febr. till förmån för de brandskadade i Aalesund gifven kyrkokonsert i Falun, ledd af direktören J. U. Cederberg, medverkade bl. a. i ett par sångnummer en ung seminarieelev, fröken Elisabet Nordberg, hvars vackra, välklingande sopran i det musikaliska Falu samhälle väckt stor uppmärksamhet, och som af Falukuriren säges »hörbarligen ha ovanligt

stora förutsättningar att bli en 'stjerna' på konstens himmel. Det vore synd, om hon ej skulle få tillfälle att vidare utbilda sin röst . . ."

Johannes Elmblad, operasångaren och f. d. operaregissören härstädes, har med sin fru anländt till Stockholm. Hr Elmblad var senast engagerad vid nederländska operan i Amsterdam, men denna har nyligen kommit på obestånd, hvarför hela dess personal lemnat densamma.

Runebergsdagen den 5 sistl. febr., 100:ne årsdagen af den store skaldens födelse, firades här med flaggning å skolor etc. och å Skansen äfven med minnesringning. På Svenska teatern gafs en festföreställning inför högtidsklädd publik. Programmet inleddes med "Björneborgarnes marsch". Efter ett föredrag af prof. Nyblom sjöng grefvinnan Mannerheim till hr Stenhammars ackompanjemang några af skaldens dikter med musik af hr Stenhammar och en af Sibelius. Grefvinnan M. sjöng sedan "Soldatgossen" och vidare gafs scener ur "Fänrik Stål" och en apotheos med en kör bakom scenen som uppstämde »Vårt Land". Äfven i restaurang Runans festsal firades Runebergsdagen med en minnesfest, hvars program upptog Runebergs-dikter med solo- och kvartettsång etc.

Göteborg. Konserterna här har under denna månad varit ganska talrika. Teatrarna deremot ha i musikväg haft föga att bjuda. D. 1 d:s afslöts Ranftska sejouren med "Theblomma" gifven som recett för hr Ax. Ringvall, och Folkteatern har på en matiné framfört "Vermländingarne". Den 4 februari gaf fröken Valborg Svärdström konsert på Handelsinstitutet, hvarvid hon sjöng valsarian ur "Romeo och Julia" samt sånger af A. F. Lindblad, Rich. Strauss, Peterson-Berger, Gounod, Lange-Müller m. fl. Den 7 konserterade fru Davida Afzelius-Bohlin och pianisten fröken Agda Lysell. Fru A-B sjöng sånger ur "Carmen" och af E. Sjögren, Schubert, Sinding m. fl.; frk L. spelade bl. a. Sjögrens "På vandring". Samma dag gaf "Nationalkören" och Göteborgs skyttegilles musikkår konsertmatiné till förmån för de nödlidande i Aalesund. Den norske violinisten Arve Arvesen gaf en konsert d. 11 febr. sedan dagen förut m:me Jeanne Raunay gifvit en sådan, och d. 13 lät Brüssel-kvartetten höra sig här. Deras program upptog: 1 Beethoven op. 95 F moll; 2 Mozart; stråkkvartett nr 12, G dur; 3 Tschaikowsky: stråkkvartett n:r 11 D dur. Till förmån för de brandskadade i Aalesund konserterade här Sydsvenska filharmoniska orkestern under hr A. Hallèns direktion i Reallärverket. På första konserten d. 15 febr. gafs: 1 Hallèn: Vasasuite; 3 Saint-Saëns: Phaëton", symfon. dikt; E. Grieg: Tre nordiska melodier för stråkorkester; 4 Hallén: Marsch till minne af Oscar II:s 75-års-jubileum. 5. Sånger af Grieg och Wagner, utförda af fru Dagny Grunert, som äfven sjöng solot i "Vasasuiten". Konserten dagen därpå hade följande program: L. v Beethoven: Pastoral-symfoni och "Egmont"-uvertyr; Händel: aria ur "Xerxes" (fru Grunert), V. Herbert: Andante Amoroso och Canzonetta ur serenad för stråkorkester; Hallén: "Höststämning" för solo och orkester; R. Wagner: Förspel till "Lohengrin".

Från våra grannland.

Kristiania. Febr. 1—16. Nationalteatern har af pjeser med musik uppfört "Gurre" (af Drachmann med musik af Hornemann), "Hans och Greta" samt "Peer Gynt". På Fahlströms teater har operetten odlats med "Sköna Helena"; "Don Cæsar", "Geisha", "Vagabonderna", och "Nitouche". Den 8 och 11 konserterade här fru Maikki Järnefelt och den 9 gaf Cally Monrad en populär konsert samt Hildur Andersen i förening med Langes kvartett sin 3:e kammarmusiksoaré, hvarvid utfördes stråkkvartett, D dur, af Haydn, Schumanns pianokvintett samt solosånger af Ag. Backer-Gröndahl, Bechgaard och Grieg. Musikforeningens 5:te konsert den 13 d:s hade till program 1:a akten ur" Valkyrian" med fru Maikki Järnefelt samt hrr Torv. Lammers och Carl Hagman som medverkande, vidare utfördes sorgmarschen ur "Götterdämmerung" och Pogners solosång ur "Mästersångarne".

Helsingfors. Febr. 1—10. Svenska teatern har under denna tid af musikpjeser uppfört "Dockan", Alexandersteatern "De små lammen" och Folkteatern "Den ondes besegrare", Runebergsdagen — i år 100:de årsdagen af hans födelse — firades här med stor högtidlighet, hvartill äfven teater- och konsertföreställningar medverkade. Festföreställningen på Svenska teatern utgjordes af Prolog, uppförande af hans sorgspel "Konungarne på Salamis" samt sång af akademiska sångföreningen; på Finska teatern gafs äfven detta sorgspel; å Folkteatern gafs hans "familjemålning" „Kan ej" jemte solo- och körsång. Filharmoniska sällskapet firade dagen med en konsert under medverkan af sångerskan fru Dagmar Hagelberg, sångaren Ojanperä och filh.orkestern. Dervid utfördes "Finlandia" af Sibelius, "Soldatgossen" och „Björneborgarnes marsch", särskildt arrangerad af dir. Kajanus för denna konsert. Fru Hagelberg sjöng af hans dikter "Svanen", "Torpflickan" och "Första kyssen", hr Ojanperä "Drömmen" och "Gamle Hurtig", konserten slutade med "Vårt land", framsagd af skådespelaren A. Lindfors, hvarvid orkestern intonerade Pacius' musik till densamma. Solennitetsalen var vid tillfället vackert dekorerad.

En märklig konsert (sedan upprepad) var Sibelius' kompositionskonsert (d. 8 och 10 febr.). Programmet till denna upptog: 1 Cassazione (flere smärre tonbilder) för orkester; 2 Violinkonsert, tillegnad Willy Burmester (spelad af hr Novacek); 3 „Tulen synty" (Kalevala) för ork., barytonsolo och mansröster; 4 "Har du mod?" sång för mansröster med orkester. Om violinkonserten yttras i Hufvudstadsbladet att den troligen kommer att bli ett kärkommet nummer för violinvirtuoser, och sången "Har du mod?" säges vara en tändande sång, som torde bli lika populär som komponistens "Athenarnes sång", ypperligt blef den också utförd af M. M.-sångarne. "Tulen synty" är bekant från Finska teaterns invigning.

Köpenhamn. Febr. 1—16. Kgl. teatern har af pjeser med musik under denna tid uppfört "Der var en gang. . .", "Trubaduren", "Valkyrian", "Orfeus och Eurydike", "Elverhöj", "Barberaren" och "Siegfrid", hvari den tyske sångaren Justus Lieban vann stort bifall som Mime. Af andra teatrar har endast Casino haft en musikpjes, nämligen "Lyckobarnet". Kammarmusikforeningen gaf den 2 febr. en soaré, vid hvilken utfördes en Trio för flöjt, violoncell och piano af C. M. v. Weber. Den 5 d:s gaf fru Maikki Järnefelt en sista konsert, och samma afton gafs en stor välgörenhetskonsert för de brandskadade i Aalesund, då Joh. Svendsen med Kgl. kapellet och operaartister m. fl. medverkade. Den 9 konserterade här Brüssel-kvartetten, spelande Beethovens kvartett op. 132, (Am) samt kvartetter af C: v. Dittersdorff (Ess dur) och Tschaikowsky (D dur). Dansk konsertförening gaf den 11 sin 2:a konsert med följande program: Georg Hoeber: violinsonat (ny), sånger af Henriques och Heise samt stråkoktett af Otto Malling. Musikforeningen konserterade den 16, hvarvid utfördes Beethoven: Ouverture op. 115, violinkonsert (op. 77) af Brahms, spelad af lady Hallé, samt Gades "Elverskud", som under denna säsong fyller 50 år.

Från andra land.

Hamburg. Premiären af Siegfried Wagners nya opera "Der Kobold" egde här rum d. 29 jan. i närvaro af tonsättarens moder och andra anförvandter, en mängd konstvänner etc. Bifallet var mycket lifligt men kretiken är ej berömmande, utom hvad den symfoniska och klangsköna orkesterbehandlingen angår. Libretten säges bestå af stridiga, lösligt sammanfogade element. Angående musiken säges Siegfried Wagner här sluta sig mer till Webers och Marschners riktning än gå i sin berömde faders fotspår.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 24:de årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1904 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Vallingatan 11,*** *2 tr., i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK
Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»
Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897
ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel & Pianofabriken
(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865
rekommenderar sin tillvärkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**
Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.
Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.
Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32 Stockholm.

OBS. Äldre årgångar
af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

PIANOLEKTIONER
efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 10—11 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.
Vallingatan 11, 2 tr.
Frans J. Huss.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Vallingatan 11, 2 tr. samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD
4 Pianostycken — *Barcarole. Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

För Porträttsamlare!
Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.
Vallingatan 11, 2 tr.

J. LUDV. OHLSSON
STOCKHOLM
Hamngatan 18 B.
Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.
Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

I Musik- och Bokhandeln:
Populär
Piano-Skola
med
Klaviatur-Tabell
för noternas snabba inlärande.
Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter
Prof. H. von Bocklet.
Häft. 3 kr., i pappband 3:50, clothband 4 kr.
»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjänst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det värkligen är».
(Gotlands Allehanda)
Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Festmarsch
för piano af
Gustaf Hägg.
Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à
50 öre.
Svensk Musiktidnings förlag.

INNEHÅLL.

Giacomo Puccini, »Toscas», kompositör (med porträtt) och innehafvarne af de förnämsta rollerna vid detta musikdramas premiär å kgl. teatern: Anna Hellström, Sven Nyblom och John Forsell (med deras porträtter) — Björneborgarnes marsch. Efter »en musik- och kulturhistorisk essay» af Ernst Lagus. — Musikpressen — Litteratur. — Vår musikbilaga. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Annonser.

Musikbilaga (till årsprenumeranter): Musikalbum XV, innehållande för piano: *Gustaf Hägg:* Elegi; *Ignotus:* Gavotte; *Theodor Kirchner:* Caprice; Sång: *A. M. Myrberg:* Barcarole.

Gullberg & Hallberg, Stockholm, 1904.